

Analyzing the possibility of using the theory of Gustav Giovannoni as a model of action in the old context of the historical city of Tabriz

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article Type

Analytic Study

Authors

Mostafa Amani ¹
Anna Irene Del Monaco ^{2*}
Dina Nencini ³

How to cite this article

Amani M, Irene Del Monaco A, Nencini D. Analyzing the possibility of using the theory of Gustav Giovannoni as a model of action in the old context of the historical city of Tabriz. *Naqshejahan* 2024; 13 (4) :1-26

<http://bsnt.modares.ac.ir/article-2-72846-fa.html>

Aims: Gustavo Giovannoni theory in architecture, urban design and urban conservation is famous for its brilliant effects on the physical quality and increasing the identity of neighborhoods, and guiding the design action to improve the "quality of historical setting". The purpose of this research is to explain the opinion of people and experts about the theory of Gustav Giovannoni. The hypotheses of the research tell about the applicability of the opinions and thoughts of Gustav Giovannoni to respond to the needs of the old and ancient context of the historical city of Tabriz.

Methods: The research at the beginning of the work in a descriptive way, the opinions and thoughts of Gustavo Giovannoni in five axes including 1- solidification, 2- re-china or anastylosis, 3- liberation, 4- completion and 5- innovation; It is analyzed and then people and experts are asked about it using a questionnaire. research in terms of type, applied; And it is a combination of descriptive and analytical methods.

Findings: The survey of 385 citizens (the number of respondents was selected with Cochran formula) and 37 experts (the number was selected based on snowball) shows significant results.

Conclusion: The results of the research emphasize that the five priorities identified from the opinions and thoughts of Gustav Giovannoni have been approved by both people and experts. It is noteworthy that experts emphasize these priorities more than people to guide the urban restoration process for the future of the old and ancient fabric of the historical city of Tabriz.

Keywords: Scientific conservation, Contemporization theory, Heritage, identity, Value, Authenticity, Sense of place, Historical cities of Iran.

CITATION LINKS

1- PhD Student, Faculty of Architecture, Sapienza University of Rome, Rome, Italy
2- Professor of Faculty of Architecture, Sapienza University of Rome, Rome, Italy
3- Professor of Faculty of Architecture, Sapienza University of Rome, Rome, Italy

*Correspondence

Address: Department of Architecture, Sapienza University of Rome, Rome, Italy

Email:
anna.delmonaco@uniroma1.it

Article History

Received: 11 Oct 2023
Accepted: 31 Dec 2023
Published: 18 Mar 2024

[1] Hanachi P, Diba D, Mahdavejad ... [2] Khademzade MH, Choubak H, Khorami R.... [3] Mirtaghian Rudsari, S. M., Khorasani, M ... [4] Iranishad A, Habib F, Mahdavejad M ... [5] Eshtrati P, Fadaei Nezhad S. Towards... [6] Iranishad A, Habib F. Reconnection.... [7] Zucconi G. Gustavo Giovannoni: A theory ... [8] Giovannoni G. Vecchie città ed edilizia ... [9] Giovannoni G. Textos escolhidos.... [10] Semes S. New design in old cities ... [11] Roca BC. Gustavo Giovannoni y la... [12] Semes SW. Gustavo Giovannoni: the... [13] Stabile FR. Shaping early ... [14] Roca BC. La gestión de la ciudad histórica ... [15] Villani M. La casa di Gustavo, ... [16] Benedetti S. L'eco della storia nei progetti... [17] Vitiello M. La funzione del verde ... [18] Goodyear WH. The Discovery, by Professor Gustavo, ... [19] Meurs VM. Camillo Boito and Gustavo ... [20] Del Monaco A. Saverio Muratori e Ludovico ... [21] Dos Passos J, Badiou A, ... [22] Bonaccorso G, Francesco M. Il... [23] Belibani R, Ficcadenti F. Le vicende di... [24] Asbagh NB. Theories of Conservation and Scientific ... [25] Mansouri R, Nasr T. Study of Impact of Virtual Site Survey ... [26] Mashhadi Abolghasem Shirazi M, Diba D ... [27] Moulaii M, Shahhoseini G, Dabaghchi S. Explaining ... [28] Mahdavejad M. Discourse of ... [29] Mahdavejad M. High-Performance Architecture: Search, ... [30] Fardpour S, Dolatabadi F, Mahdavejad M. ... [31] Diba D. Contemporary architecture of Iran ... [32] Mahdavejad M, Shahri S. ... [33] Amini M, Mahdavejad M, Bemanian M. ... [34] Mahdavejad M. Dilemma ... [35] Diba D. L'Iran et l'architecture contemporaine ... [36] Vitiello M. La lezione ruskiniana ... [37] Belibani R, Ficcadenti F. Le vicende di... [38] Dinler M. Approaches to Historic ... [39] Zanardi B. La cultura della conservazione ... [40] Susini F. Pisa Between ... [41] Shahhosseini G, Moulaii M. Explaining the... [42] Ogliani E, Bianchi M. Città Giardino Aniene ... [43] Aghaeimehr M, Gharehbaglou M... [44] Hassanisaleh S, Etessam ... [45] Boodaghi O, Fanni Z, Mehan A ... [46] Mehan A. Petroleum Industry ... [47] Motaghi T, Rafieian M, Saremi H. A... [48] Nasser N. Planning for urban heritage places ... [49] Riciputo A, Belotti S, Principe M, ... [50] Marin A. Conservation and [51] Mannino N. La enseñanza de... [52] Furlan R, Petruccioli A, Jamaledin M. ... [53] Bayzidi Q, Etessam I. Explanation, ... [54] Dashtaki N, Majedi H, Habib F ... [55] Guminska A. Qualitative research ... [56] Chiavoni E, Carbonari FA, Gandolfi FF ... [57] Mahdavejad M, Ansari M, Samadzadeh S ... [58] Ugolini A. Restauro Filologico Ed ... [59] Porfyriou H, Zucconi GV. The art ... [60] Gharehbaglou M, Balalioskui A, Ardabilchi, ... [61] Pourjavadasl, B., Beyti, H ... [62] Lanfranchi F. Roma 1926, il ... [63] Del Monaco A. "Old Cities New... [64] Del Monaco AI. Emergence-urban... [65] Del Monaco AI. On Daniel. [66] Del Monaco AI. The Italian Social City ... [67] Del Monaco A. Scuole... [68] Del Monaco A. City Makers and Culture... [69] Pardo VF. La Scuola di Roma e...

فیزیکی و افزایش هویت محله‌ها، و هدایت اقدام طراحی برای بهبود «حس مکان» مشهور است. هدف از این تحقیق، بازخوانی و درک نظریه گوستاوو جووانونی و چگونگی تاثیر آن بر افزایش بر حس مکان، به منظور ترسیم چارچوبی برای هدایت اقدامات علمی در مناطق و بافت‌های با ارزش شهرهای تاریخی ایران است. شناخت اندیشه‌های گوستاوو جووانونی به عنوان بخشی از ادبیات نظری چالش میان «حفاظت» و «توسعه»، از مهم در ادبیات نظری مرمت شهری به شمار می‌آید [۱-۲].

شکل ۱- گوستاوو جووانونی که او را به عنوان بنیانگذار مرمت علمی می‌شناسیم (منبع: تاریخ کپی رایت به پایان رسیده است)

با نگاه جامع‌تر به مدل مفهومی نظریه معاصر سازی، می‌توان آن را ادامه یافته آرا و اندیشه‌های گوستاوو جووانونی به شمار آورد [۳-۶] که بر اساس الگوی تعاملی میان حفاظت و توسعه؛ با نگاهی خلاقانه به بافت تاریخی و ارزش‌های آن معنا می‌شود. پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که [۷-۱۲] حرفه **گوستاوو جووانونی** که با دیدگاه چند رشته‌ای او تعریف می‌شود، در چند دهه اول قرن بیستم و سه مسیر متمایز را در بر می‌گیرد: ۱- به عنوان یک مهندس معمار حرفه‌ای، ۲- به عنوان استاد زنده در دانشگاه رم، و ۳- به عنوان محقق معماری رومی و تاریخ شهری. سهم عمده او، با این حال، در زمینه حفاظت بود. برای اولین بار، با دیدگاه جووانونی، مفهوم حفاظت به کل بخش شهری گسترش یافت. از یک ساختمان واحد تا یک بافت وسیع‌تر، او نه تنها دستورالعمل‌های فرهنگی، بلکه ابزارهای فنی مربوط به حوزه های قانون‌گذاری، شهرسازی و مرمت معماری را نیز ایجاد کرد.

تحلیل امکان کاربرد نظریه گوستاوو جووانونی به عنوان الگوی اقدام در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز

مصطفی امانی^۱، آنا ایرنه دل موناکو^۲، دینا ننجینی^۳

۱. دانشجوی دکتری معماری، دانشکده معماری، دانشگاه ساینزای رم، رم، ایتالیا
۲. استاد دانشکده معماری، دانشگاه ساینزای رم، رم، ایتالیا (نویسنده مسئول)
۳. استاد دانشکده معماری، دانشگاه ساینزای رم، رم، ایتالیا

چکیده

اهداف: نظریه گوستاوو جووانونی در معماری، طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهر ی به دلیل تأثیرات درخشانش بر کیفیت فیزیکی و افزایش هویت محله‌ها، و هدایت اقدام طراحی برای بهبود «کیفیت بافت های تاریخی» مشهور است. هدف از این تحقیق، تبیین نظر مردم و متخصصان درباره نظریه گوستاوو جووانونی است. فرضیه‌های پژوهش از کاربردی بودن آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی برای پاسخگویی به نیازهای بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز حکایت دارند.

روش‌ها: پژوهش در آغاز کار به صورت توصیفی، آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی را در پنج محور شامل ۱- محکم کاری، ۲- دوباره چینی یا آناستیلوز، ۳- آزادسازی، ۴- تکمیل کردن و ۵- نوآوری؛ مورد تحلیل قرار می‌دهد و سپس با استفاده از پرسشنامه نظرات مردم و متخصصان درباره آن سوال می‌شود. پژوهش از نظر نوع، کاربردی؛ و ترکیبی از روش های توصیفی و تحلیلی است.

یافته‌ها: پیمایش صورت گرفته از ۳۸۵ نفر از شهروندان (تعداد پرسش شوندهگان با فرمول کوکران انتخاب شده است) و ۳۷ نفر از متخصصان (تعداد بر اساس گلوله برفی انتخاب شده است) نتایج قابل توجهی را نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش تاکید دارد اولویت های پنجگانه شناسایی شده از آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی، هم توسط مردم و هم توسط متخصصان مورد تایید قرار گرفته است. نکته قابل ملاحظه آن است که متخصصان بیش از مردم این اولویت ها را برای هدایت فرایند مرمت شهری برای آینده بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز مورد تاکید قرار می‌دهند.

کلیدواژه‌ها: مرمت علمی، نظریه معاصر سازی، میراث معاصر، مرمت شهری، تبریز، شهرهای تاریخی ایران.

مقدمه

نظریه گوستاوو جووانونی در معماری، طراحی شهری و برنامه‌ریزی شهری به دلیل تأثیرات درخشانش بر کیفیت

پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که گوستاوو جووانونی به عنوان یکی از چهره‌های کلیدی در معماری، شهرسازی و حفاظت در نیمه اول قرن بیستم در اروپا، نقش مهمی در توسعه ادبیات نظری مرمت شهری [۱۳-۱۷] داشته است؛ هرچند ایده‌های او مدت‌ها پس از جنگ جهانی دوم نادیده گرفته شد؛ باز هم در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. بلن کالدرون روکا (۲۰۰۷) در «مدیریت شهر تاریخی در رم فاشیستی ۱: دستورالعمل بازسازی شهری از طریق کار گوستاوو جیوانونی» تاکید می‌کند که ما باید اهمیت دو شخصیت کلیدی را در این جنبه برجسته کنیم:

گوستاوو جیوانونی و مارچلو پیاکنتینی. گوستاوو جیوانونی، یک نویسنده پرکار، یک معمار، شهرساز و مورخ معماری است که در تثبیت روش و رشته‌ای برای مطالعه تاریخ معماری، شهرسازی و مرمت بناها؛ نقشی تعیین کننده داشته است. او نویسنده پرکاری بود که آموزشی خود را در جهت حفاظت از میراث تاریخی و قدردانی از آن‌ها صرف کرد. شناخت شخصیت حرفه‌ای این معمار، تسهیل کننده آموزش تاریخ معماری بخشی تعیین کننده از مطالعات معماری است. مطالعات بلن کالدرون روکا (۲۰۰۷) نشان داد که دوگانگی موجود در زمینه ایتالیایی در مورد دستورالعمل‌های معماری که به سمت مرمت معماری هدایت می‌شود، موضوع اصلی مباحث گوستاوو جووانونی است.

جووانونی در سال ۱۹۱۸ نوشت: «میان سبز و گل، هر چیز بد و بدی که به محیط متصل شود، زیبا و هماهنگ می‌شود، هر تظاهری متظاهر فروتن می‌شود.» از طریق این کلمات، او «مفهوم قدیمی سبک را دوباره تداعی می‌کند»، مضامین جدیدی را معرفی می‌کند. مانند "چشم انداز"، "نور"، روابط "جرم و فضا" و نمونه‌ای از نقش "سبز" در پروژه است. او "سبز" را به عنوان طرحی برای بازسازی یک عنصر تاریخی، به عنوان راهی برای چیدمان بخشی از شهر تاریخی یا کاهش اصطکاک ناشی از سکونت‌گاه‌های شهری جدید بر روی

ساختمان‌های سنتی و عناصر منظر یک خاص ارزیابی کرد. محیط. او ارزش پوشش گیاهی را در طراحی یا بازسازی فضاهای شهری اصلاح شده توسط مرمت بناهای تاریخی درک کرد. این «معماری گیاهی» یا بهتر است بگوییم راهی برای بازخوانی طبیعت است که می‌تواند «سبز را به طور کامل در پروژه کلی شهر» دوباره وارد کند. (Prg طرح اصلی) رم (۱۹۰۹) این درخواست‌ها را که در قوانین سال‌های ۱۹۲۲ و ۱۹۳۹ «درباره حفاظت از زیبایی‌های طبیعی» که توسط خود جیوانونی و حقوق‌دان لئوناردو سوری تهیه شده بود، پذیرفت. [۱۷]

ماریا ویتی آلو (۲۰۱۹) در پژوهش خود با عنوان «عملکرد فضای سبز برای حفاظت از محیط زیست و چشم انداز، در تحقیقات و پروژه‌های گوستاوو جووانونی» می‌آورد که راهبردهای طراحانه گوستاوو جووانونی [۱۸-۲۰] بخش مهمی از ادبیات مرمت شهری و فرآیند یا برنامه اقدام در بافت‌های باارزش فرهنگی و تاریخی را تشکیل می‌دهد.

مطالعات سیلیویا سرلی (Silvia Serreli) که پژوهشگر منظر و برنامه‌ریزی شهری در گروه معماری، برنامه‌ریزی و طراحی دانشگاه ساساری (University of Sassari) است، نشان داد که نظریات گوستاوو جووانونی افق‌های جدیدی را برای دیدگاه‌های جدید برای گردشگری و اوقات فراغت و پتانسیل شهری مناطق تاریخی می‌گشاید [۲۱]. نتایج این پژوهش و موارد مشابه نشان داد که آراء و اندیشه‌های گوستاوو جووانونی بسیار جلوتر و پیشروتر از نظریات مرمت شهری در دوران خود بوده است. جوزپه بوناکورسو (۲۰۱۹) در «میراث بحث برانگیز جووانونی بین سیاست و فرهنگ معماری» بر بررسی مجدد شخصیت گوستاوو جووانونی در معماری ایتالیایی و اروپایی قرن بیستم تاکید می‌ورزد. جوزپه بوناکورسو می‌نویسد که جووانونی که در رشته مهندسی فارغ التحصیل شد، به شکل قاطعی در شکل‌گیری یک چهره حرفه‌ای جدید که با تعریف «معمار متعهد» (integral architect)

پرسش از چگونگی تلفیق معماری معاصر [۳۱-۳۵] با محیط های دارای ارزش های میراثی و بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی افزایش یافته است.

ادبیات موضوع بر جایگاه مهم کنفرانس بازرسان افتخاری در سال ۱۹۱۲ تاکید دارد [۳۶-۶۰]. به گونه ای که برونو زاناردی (۲۰۱۶) در «فرهنگ حفاظت در ایتالیا پس از اتحاد کاونانگی، جیوانونی و بونی در کنفرانس بازرسان افتخاری در سال ۱۹۱۲» تاکید می ورزد که این کنفرانس نقطه عطفی در تاریخ مرمت شهری و فرآیند حفاظت از بافت های باارزش تاریخی محسوب می شود [۳۹].

مرزهای نظری و عملیاتی مرمت در ایتالیا تا تأسیس مؤسسه مرکزی مرمت در سال ۱۹۳۹ را می توان با اطمینان کامل از گزارش های ارائه شده در «کنفرانس بازرسان افتخاری» در سال ۱۹۱۲ توسط سه متخصص برجسته در این زمینه استنباط کرد. مشکلات فعال در ایتالیا در آن لحظه. برای تاریخ هنر، لوئیجی کاونانگی، برای باستان شناسی جاکومو بونی، برای معماری گوستاوو جیوانونی. این کنفرانس به ویژه مهم است زیرا گواهی نهادی مستقیم بر نتیجه بحث طولانی در مورد حفاظت و حفاظت از میراث تاریخی و هنری ایتالیای جدید متحد است. آنچه می توان انجام داد با مداخلات «درباره حفاظت از بناها و اشیاء هنری و اصلاح آموزش آکادمیک» که در سال ۱۸۶۳ توسط جیوان باتیستا کوالکاسل منتشر شد، آغاز می شود، متنی که شاید به طور شگفت انگیزی هدف قرار نگرفته باشد.

همانطور که مارین، الساندرا (۲۰۱۶) در «طرح حفاظت و بازسازی یک مجتمع صنعتی سابق در رم» [۵۰] تاکید می کند، آراء و اندیشه های گوستاوو جیوانونی می تواند به عنوان عامل پیش برنده مرمت مجموعه کارخانه سابق پاستا پانتانالا در رم استفاده شود. این ساختمان در میان مهمترین ساختمان های صنعتی واقع در مرکز پایتخت ایتالیا، کارخانه سابق ماکارونی از سال ۱۸۷۹ ساخته شد و در سال ۱۹۲۹ رها شده است و

قابل شناسایی است. در این برنامه بزرگ فرآیند مرمت شهری، می توان مهارت های متنوعی که به نوبه خود شامل زیرسیستم های دیگری است را معرفی نمود.

در این رویکرد، فرآیند مرمت شهری بخشی از یک فرآیند مشترک غنی است، میان معمار و شهر؛ و سپس قانونگذار؛ همان قانونگذاری که مقررات ساختمانی را در کنار برنامه ریزی شهری تنظیم می کند و بر فرآیند طراحی طرح های کلان، مداخلات در شهر تاریخی، نازک کاری و غیره نظارت دارد. تاثیر فرآیند مرمت شهری بر محیط زیست، شهرسازی، توسعه سرزمینی، برنامه ریزی منظر و غیره؛ در عمل توسعه دهنده فرآیند حفاظت از بافت های باارزش تاریخی است [۲۲]. به عبارت دیگر، در نظریات گوستاوو جیوانونی، مرمت در معنای ادغام، حفاظت، تنظیم مقررات است.

روزالبا بلبیانی و فیاما فیکادنتی (۲۰۲۳) نشان دادند که آراء و اندیشه های گوستاوو جیوانونی زمینه مناسبی برای تجزیه و تحلیل رویدادهای معماری و شهری و به خصوص مرمت شهری ارائه می دهد [۲۳]. امروز نیز دیدگاه های شهری گوستاوو جیوانونی مورد عنایت دوباره قرار گرفته است. تاکید بر همان ویژگی های تاریخی میدان و تحلیل عناصر سنت تاریخی رومی، که هم در چیدمان و هم در زبان معماری های حاضر یافت می شود و می تواند به عنوان ابزاری در فرآیند مرمت شهری به کار گرفته شود.

نرمین بابان زاده اسبق (۲۰۲۲) در «نظریه های حفاظت و مرمت علمی از دیدگاه گوستاوو جیوانونی» می آورد که گوستاوو جیوانونی مجموعه ای از مقررات را ویرایش کرد که بعداً در سال ۱۹۱۳ در «منشور آتن» به تصویب رسید. چهار اصل اصلی او عبارتند از ۱- ترمیم با تثبیت، ۲- نصب، ۳- آزادسازی، ۴- تکمیل یا نوسازی [۲۴]. در ادبیات موضوع بر اهمیت این محورها و با تاکید بر آناستیلوژ تاکید شده است [۲۶-۳۰]؛ دقیقاً همان مفهومی که امروزه با عنوان مرمت علمی شناخته می شود. تجربه های سال اخیر نشان داد که

- تاکید بر ارزش سنت؛ همراه با تاکید بر ضرورت احترام به سنت‌های بومی
  - تاکید بر گزیده گویی، همراه با اصول «حداقل کار» و «فرم‌های ساده»
  - تاکید بر برداشت کل نگر از بافت تاریخی موجود و ترویج کل نگر پروژة های مرمت شهری
  - اهمیت همراه شدن کار طراحی با مطالعه دقیق بافت و مورد
  - تحلیل مرمت شهری و مداخله در بافت قدیمی و کهن شهرهای تاریخی فراتر از بحث های سطحی در مورد سبک و حرکت به عمق مطلب
- گوستاوو جووانونی (۱۸۷۳-۱۹۴۷) یک نظریه پرداز معماری ایتالیایی است که به دلیل تسلط به حقوق و تاریخ شناخته شده است. این حقوقدان، مورخ و نظریه پرداز معماری، بیش از هر چیز به خاطر مشارکت و فعالیت در مطالعه، برنامه ریزی شهری و طراحی شهری مراکز شهری تاریخی شهرت دارد. ایده های نوآور ایشان در حفظ مراکز شهری تاریخی، علاوه بر ایتالیا، در سراسر جهان مورد استقبال قرار گرفت. او به عنوان استاد حقوق در دانشگاه رم، نقش مهمی در شکل دهی سیاست برنامه ریزی شهری ایتالیا در اوایل قرن بیستم داشت. فعالیت های علمی گوستاوو جووانونی جامعه علمی و مدیران شهری را قانع کرد که مراکز شهری تاریخی باید حفظ و احیا شوند، نه اینکه تخریب شوند و با معماری مدرن جایگزین شوند. مطالعات جووانونی نشان داد که حفظ بافت ها و بناهای ارزشمند و فرهنگی تاریخی، یک ضرورت مهم برای حفظ «هویت فرهنگی» یک شهر و ارتقای «انسجام اجتماعی» به شمار می آید و برای کیفیت بخشی به بافت شهری کاملاً ضروری است. ایده ها و اندیشه های جووانونی در عمل به توسعه مکتب شهرسازی «تاریخ شناسانه» ایتالیایی (Italian historicist school) منتهی شد و بر توسعه نگاه تاریخی گرایانه تأثیرگذار بود. این مکتب فکری، از استفاده از

امروز که بازطراحی و مرمت آن ضروری شده، آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی می تواند راهگشا باشد. علاوه به نظریات گوستاوو جووانونی؛ روش کار معماران بزرگی مانند کلمنته بوسیری ویچی، آنتونیو مونوز، و غیره می تواند برای تلفیق گذشته و آینده مورد استفاده و بهره برداری قرار گیرد. آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی همچنان پیشرو و مناسب برای پاسخگویی به پرسش های فرآیند مرمت شهری در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی محسوب می شود.

هلنی پورفیریو و گیدو ویتوریو زوکونی (۲۰۲۲) در «هنر حفظ و ساخت شهرها در ایتالیا (۱۸۶۰-۱۹۳۰): میراث ها و بازیگران» [۵۹] بر نقشی محوری گوستاوو جووانونی در اوایل قرن بیستم ایتالیا، تاکید می کند. به همین دلیل، گوستاوو جووانونی را پدر ساختمان شهری هنری و حفاظت شهری در ایتالیا، و بنیانگذار اولین مدرسه معماری آن معرفی می کند.

بر اساس جمع بندی ادبیات موضوع، بررسی تطبیقی پیشینه پژوهش، و سایر مستندات مربوط به آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی، می توان چارچوبی نظری برای کاربردهای امروزی این نظریه در بافت قدیمی و کهن شهرهای تاریخی و هدایت فرآیند مرمت شهری طراحی نمود. از این رو، مهمترین آموخته ها از آراء و اندیشه های گوستاوو جووانونی عبارتند از:

- اهمیت و ضرورت بحث درباره ساخت و سازهای جدید در مکان های تاریخی
- عدم تجویز استفاده از مواد و فرم های بیگانه در محیط ها و بافت های تاریخی
- جلوگیری و عدم توصیه به تکرار مستقیم ویژگی های بناها و بافت تاریخی
- معرفی طرح های جدید به عنوان اختراعات درون یک سنت سبک شناختی و تاکید بر آن ها به عنوان عوامل سازنده هویت

شهری تاریخی را در قالب دستورالعمل‌هایی اجرایی معرفی می‌کرد.

گوستاوو جووانونی در بسیاری از پروژه‌های موفق برنامه ریزی و طراحی شهری در مراکز تاریخ شهرها در سرتاسر ایتالیا مشارکت داشت. از جمله می‌توان به طرح بهسازی و بازسازی مرکز تاریخی فلورانس و توسعه شهرهای جدید مانند لیتوریا (Littoria / Latina) و سابودیا اشاره کرد. بزرگانی مانند مارچلو پیاکتینی (Marcello Piacentini) از او تاثیر پذیرفتند و ایده‌های او را در مرمت و بازسازی ساختمان‌های عمومی در رم در طول دهه ۱۹۳۰ به کار گرفتند. بسیاری از ساختمان‌های تاریخی و مراکز شهری حفظ شده در ایتالیا، امروزه نشانی از میراث جووانونی را به همراه دارند. تاکید مداوم بر اهمیت حفظ شخصیت تاریخی شهرها، به نحوی به سنت مرمت شهری در رویکرد تاریخ‌گرایانه تبدیل شده است.

کلیات پژوهش

شهرهای تاریخی ایران مانند شهر تاریخی تبریز، مملو از بناهای ارزشمند است. در محلات شهری بناهای مختلفی از دوران قدیم به خصوص دوران قاجاریه و پهلوی به‌جای مانده است که کارکردهای اصلی خود را از دست داده‌اند. در جریان رشد سریع شهرنشینی و توسعه ساخت و سازهای جدید شهری، بسیاری از این آثار به دلیل بی‌توجهی به ارزش‌ها و میراث‌های فرهنگی تخریب شده و در معرض نابودی قرار گرفته‌اند، تنها معدودی از آن‌ها همچنان به حیات خود ادامه داده‌اند. یکی از مهمترین ویژگی‌های شهر پایدار، نحوه برخورد با بناهای تاریخی آن می‌باشد. مینو قره‌بگلو، سیدحاجی بی‌تی و سیده‌ایسان آقایی (۱۴۰۰: ۲۳۸-۲۴۵) در پژوهشی با عنوان «بررسی نقش بازآفرینی فرهنگ-مبنا در توسعه پایدار شهری، مطالعه موردی تجارب جهانی» نشان دادند که خانه‌های تاریخی، همچون نگین‌های ارزشمندی

سبک‌های معماری سنتی در ساخت‌وسازهای جدید حمایت می‌کرد؛ که از حفظ مراکز شهری تاریخی منتهی شده‌اند.

شالوده اصلی ایده‌های گوستاوو جووانونی استفاده از سبک‌های معماری سنتی در ساخت‌وسازهای جدید است؛ موضوع مهمی که به توسعه برنامه ریزی شهری در ایتالیا در اوایل قرن بیستم منتهی شد. استفاده از سبک‌های معماری سنتی در ساخت‌وسازهای جدید، عاملی در جهت «هویت بخشی» به مراکز شهری تاریخی و حفظ آن‌ها از سیطره معماری و شهرسازی مدرن به شمار می‌آمد. تحت تاثیر این شخصیت برجسته، سیاست‌ها و شیوه‌های برنامه‌ریزی شهری در ایتالیا دگرگون شد، و اهمیت استفاده از سبک‌های معماری سنتی در ساخت‌وسازهای جدید به عنوان بخشی از هویت بخشی به بافت‌های باارزش فرهنگی و تاریخی در کانون توجه طراحان و برنامه‌ریزان شهری و منطقه‌ای قرار گرفت.

ایجاد مکتب شهرسازی «تاریخ‌شناس» ایتالیایی را می‌توان حاصل نگاه جووانونی به مرمت شهری دانست؛ مکتبی که بر اهمیت حفظ شخصیت تاریخی شهرها تأکید داشت. مروری بر تاریخ مرمت شهری نشان می‌دهد که مکتب شهرسازی «تاریخ‌شناس» ایتالیایی نوآوری خاصی را در سال‌های آغازین قرن بیستم ارایه نمود، مفاهیمی که ادامه آن را تا زمان حاضر می‌توان مشاهده نمود.

نگاه حقوقی جووانونی در ایجاد قوانین و مقررات حفاظت از بناهای تاریخی و بافت شهری انعکاس یافت. یکی از مهمترین آن‌ها در سال ۱۹۰۹ اتفاق افتاد. در این سال دولت ایتالیا قانونی را تصویب کرد که بر اساس آن «کمیسیون باستان‌شناسی و هنرهای زیبا» (Commissione di Archeologia e Belle Arti) ایجاد شد. این کمیسیون مسوولیت نظارت بر حفظ بافت‌ها و بناهای تاریخی را بر عهده داشت. دولت همچنین در سال ۱۹۳۹، آیین‌نامه برنامه ریزی شهری یا "Codice di Urbanistica" را تصویب کرد که حفظ مراکز

بناهای تاریخی و فرهنگی دارند و تعداد زیادی از آنها کاربری‌های پیشین خود را به دلایل مختلف از دست داده‌اند بسیار قابل تأمل است. باززنده‌سازی این یادمان‌ها با تغییر کاربری سازگار و مناسب باعث جان‌بخشی دوباره آن‌ها خواهد شد و از مبالغ سنگین در انجام عمل حفاظت صرف آن‌ها جلوگیری خواهد کرد.

همچنین این امر می‌تواند به عنوان یک عمل حفاظتی که در آن کلیه‌ی مبنای توسعه، توسعه فرهنگی و معاصر سازی رعایت شده، در عین حفظ اصالت، بقاء و سرنوشت این ابنیه را تأمین کند و به نحوی در راستای اهداف توسعه پایدار میراث فرهنگی گام بردارد. از آنجا که در یک تغییر کاربری مناسب می‌بایست تمامی ارزش‌های سازهای و مصالح، ارزش‌های فرهنگی، ارزش‌های کاربردی و حتی ارزش‌های احساسی مورد نظر قرار گیرند. پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که مفهوم معاصر سازی تمامی این دستاوردها را در نظر دارد. معاصر سازی بناهای تاریخی مدرن تهران با رویکرد توسعه همه‌جانبه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به معنی حفظ خاطره و فرهنگ شهری با قدمت تاریخی تهران با رویکرد توسعه اقتصادی و افزایش منفعت اقتصادی است.

خانه‌های تاریخی بخش قابل توجهی از فضاهای شهری محسوب می‌شوند که در کنار زنده‌کردن خاطره جمعی می‌توانند به ایجاد و ارتقای "حس تعلق مکانی"، "انسجام اجتماعی" و "حس مکان" به عنوان کارکردهای روانشناختی، اجتماعی و محیطی خاطره جمعی شهروندان کمک کند. به دنبال ایجاد خاطره جمعی از طریق این کارکردها ابعاد اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی، کالبدی-فضایی، مدیریتی و فرهنگی یک شهر در ابعاد تهران بیشتر خواهد شد. تجارب فرهنگی به عنوان محرک در معاصر سازی محسوب می‌شود. به همین دلیل بازتولید مکان برای مبنای کاربرد تجارب فرهنگی می‌بایستی اساس بسیاری از برنامه‌های معاصر سازی باشد. از دیگر مسائل مربوط به معاصر سازی در این پژوهش

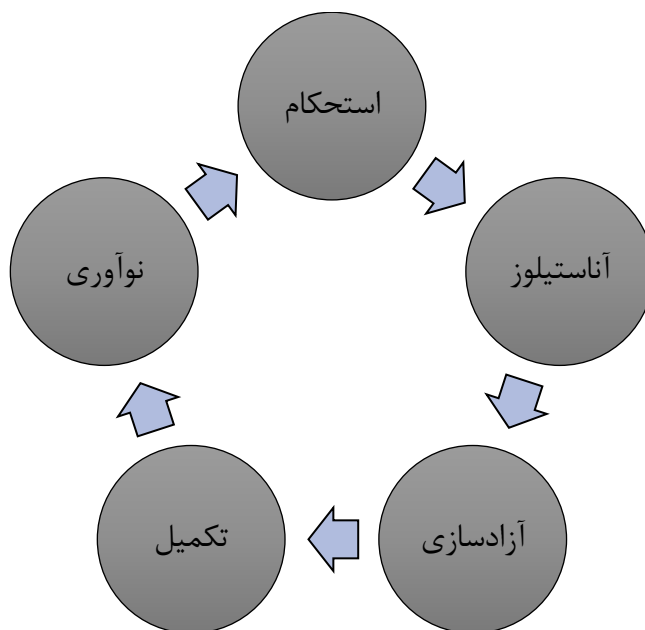
هستند که هویت پایدار بافت شهر را شکل داده‌اند [۶۰]. از آنجا که کاربری منحصراً مسکونی، مانع از ارتباط موثر بنای تاریخی و مخاطبان عمومی بنا می‌گردد، یکی از معیارهای مهم در احیای پایدار خانه‌های تاریخی، نوع کاربری جدیدی است که در جریان روند احیای بنای تاریخی، به آنها تخصیص داده می‌شود.

با نگاهی تحلیلی به نظریات معاصر سازی مانند نظریه معماری سرآمد و یا سایر الگوهای تحلیل‌کننده بافت‌های با ارزش فرهنگی و تاریخی می‌توان به اهمیت تعامل معماری با زمینه دست یافت. ادبیات موضوع اشاره می‌کنند که ساکنین فعلی شهرهای تاریخی ایران با بیگانگی شهری مواجه هستند، خانه‌های قدیمی به عنوان حافظه‌ای تاریخی می‌تواند این بیگانگی را از بین برده و حس تعلق خاطر و احساس وابستگی به فضای شهری را در آنها زنده کرده و در عین حال میزان اعتبار و پشتوانه تاریخ شهر را با ارتقاء کیفیت بصری بافت تاریخی بیشتر کند [۴، ۶].

هرگونه اقدامات در بافت محلات تاریخی لازم است در جهت معاصر سازی باشد به طوری که حیات اجتماعی بافت حفظ گردد. در این راستا تغییر کاربری خانه‌های با ارزش محلات تاریخی در جهت تداوم نیاز به ارجاع عناصر با ارزش محله دارد؛ که قابلیت تصویر سازی در ذهنیت افراد ساکن در بافت تاریخی را دارا باشد. تا بتواند هویت بافت را حفظ و باعث حیات بخشی و معاصر سازی در بافت گردد. خانه ایرانی سرشار از مفاهیم عمیق و تجلی فرهنگ اسلامی و ایرانی است. علاوه بر آنکه تجلی ارزش‌های هندسی و ریاضی محسوب می‌شود. معماری و شهر سازی بومی ایران سرشار از آموزه‌های عمیق فنی و طراحی همساز با اقلیم است. به طور کلی تغییر کاربری بناهای تاریخی به معنای تغییر مکان به استفاده‌های سازگار مناسب و پیشنهاد شده یکی از مهمترین راهکارهای حفاظتی در میراث معمارانه به شمار می‌رود. این امر در کشورهای در حال توسعه‌ای همچون ایران که بسیاری

سلیقه زیباشناختی و تلاشی برای سازگاری بهتر محیط و الگوی رفتار است.

نشانه‌گذاری بناهای مدرن به منظور یکپارچگی و همسانی بناهای تاریخی که موجب حس مالکیت بر آن مکان، می‌باشد. شخصی‌سازی جلوه‌ای از تمایل به کنترل قلمرو مکانی و بیان

شکل ۲- کلیدواژه‌های اساسی برگرفته از مطالعات پایه برای هدایت فرآیند اجرای پژوهش

چارچوب نظری پژوهش

چالش‌های فراوان و قابل توجهی پیش روی حفظ مراکز شهری تاریخی می‌تواند چالش برانگیز باشد، زیرا اغلب مستلزم ایجاد تعادل بین نیاز به حفاظت از بناهای تاریخی و بافت شهری با نیازهای زندگی شهری مدرن است.

با نگاهی به نظرات گوستاوو جوانونی (گوستاوو جوانونی) و شارحان نظریات وی، می‌توان فهرستی از مهمترین چالش‌های پیش روی حفاظت از بافت‌های ارزشمند فرهنگی شهرهای تاریخی تهیه کرد، چالش‌هایی که ممکن است در بسیاری از شهرهای نمونه‌ای جهان سابقه داشته باشند. مروری بر ادبیات مرمت شهری نشان می‌دهد که پنج اصل مهم و کاربردی جوانونی که عامل شهرت وی در میان نظریه پردازان جهانی مرمت شهری است، عبارتند از:

- محکم‌کاری
- دوباره چینی یا آناستیلوز
- آزادسازی
- تکمیل کردن
- نوآوری

مساله‌یابی در تبریز

بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز یکی از نمونه‌های ارزشمندی است که نیاز به اتخاذ و انتخاب یک رویکرد جامع را نشان می‌دهد. جمع‌بندی مطالعات صورت گرفته بر روی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز نشان می‌دهد که ضروری است بناها، یادمان‌ها و بافت‌های با اهمیت شهر تبریز مورد «حفاظت» قرار گیرند. «گردشگری فرهنگی» بخش گمشده اصلی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است. در واقع، شهر تبریز در سال‌های اخیر نتوانسته است با جلب

جدول ۱- مروری تحلیلی بر پیشینه پژوهش در حوزه مداخله و برنامه اقدام در بافت های باارزش فرهنگی و تاریخی [۶۰]

نویسندگان	سال	مؤلفه‌های کیفی معماری میان‌افزا
ترک‌زبان، محمدمرادی	۱۳۹۰	توجه به کالبد، پیوستگی و یکپارگی، کاربری، شبکه دسترسی، منظر بافت تاریخی و مالکیت.
یوجانگ	۲۰۱۲	ساختارهای جدید در صورت حمایت از هویت بافت شهری اقدامی پایدار در راستای ارتقای ساختارهای اقتصادی و گردشگری است.
شاه‌تیموری، مظاهریان	۱۳۹۱	توجه به کاربری، موقعیت قرارگیری، مقیاس، شکل، مصالح و جزئیات بافت تاریخی
مسعود، بیگزاده	۱۳۹۲	شناخت مؤلفه‌های کالبدی و غیرکالبدی، توجه به مفهوم «تداوم» در وجوه کالبدی و غیرکالبدی، توجه به شیوه‌های بیان خلاقانه «انسجام» و هماهنگی، الهام از الگوهای کهن بومی به منظور حفاظت از ویژگیهای فرهنگی مکان و هویت بومی بدون الزام به تقلید از گذشته، ارتقای کیفیت زندگی در بافت، تکمیل و ارتقای معماری و شهر تاریخی از طریق طراحی مطلوب معماری میان‌افزا.
گیتینگ و واحد	۲۰۱۵	تداوم در فعالیت‌های مربوط به گذشته بیشترین و هم‌خانوادگی کمترین تأثیر را بر هویت شهر دارد.
یگانه و بمانیان	۱۳۹۴	بسته به ماهیت و نوع فضا، میزان و نحوه اثرگذاری هر یک از ابعاد کالبدی، فضایی، اجتماعی-فعالیتی و نمادین بر پیوستگی متغیر است.
علوی‌زاده، اسلامی، حبیب	۱۳۹۷	ارجحیت الگوگرایی در ابعاد کالبدی (ساختاری، بصری و فضایی) و عملکردی (فعالیتی و ادراکی) بر فرم‌گرایی
تقوی، مظاهریان	۱۳۹۸	دوری از افراط و تفریط در عین توجه توأمان به زمینه تاریخی و معاصر، تلاش جهت حفظ انسجام و تداوم

خانه‌های تاریخی جهت به‌کارگیری در نمای ساختمان‌های نوساز با تأکید بر خانه‌های تاریخی تبریز، به دنبال رهیافتی برای امروز است [۶۱-۶۹]. این پژوهش با مساله شناسی در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز تأکید دارد که امروزه یکی از مسائل بسیار مهم در بافت شهری و به‌ویژه بافت تاریخی- فرهنگی هر شهر، نمای ساختمان‌های نوساز است. فصل مشترک میان این سه حوزه مطالعاتی گذشته، حال و آینده؛ موضوع «حافظه تاریخی مردم» و نسبت آن با بافت های کهن شهری است. حافظه تاریخی مردم به ابعاد کالبدی و غیرکالبدی بافت تاریخی شهرها مرتبط است. در مواردی چون بازار تاریخی تبریز، حافظه تاریخی مردم نقش مهمی ایفا می نماید.

مواد و روش‌ها

مبانی روش شناختی

«حفاظت» به عنوان محصولی بینارشته‌ای میان طراحی شهری، شهرسازی و معماری؛ مجموعه ای است که می تواند به عنوان راحلی اصولی در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز در نظر گرفته شود. چالش اصلی برای بافت کهن شهر تبریز،

سرمایه‌گذاری بین المللی، برای خود ارزش افزوده ایجاد کند؛ کاهش مراجعه توریست های بین المللی، مزیت رقابت آن را نیز کاهش داده است. برای قرارگیری در مرکز تعامل میان حفاظت و توسعه، بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز نیازمند تجلی مفهوم «مدیریت تغییر» است.

ادبیات مرمت شهری نشان می دهد که مفهوم «مدیریت تغییر» با عبور از فیلتر «خودپالای فرهنگی» معنا می یابد و در کنار آن ها با مؤلفه های انعطاف پذیری، پویایی و فرآیندنگری معنا می یابد؛ موضوعی که در شهر تبریز و دیگر شهرهای تاریخی ایران فقدان آن ها دیده می شود. به عبارت دیگر، در تعیین الگوی انتقال مؤثر در حفاظت و توسعه منظر شهری تاریخی، رویکردی یکپارچه به تغییر و تحول در بافت‌های فرهنگی و تاریخی شهرها اهمیت ویژه ای دارد. از این رو، رویکردهای حفاظت و توسعه به صورت یک اقدام واحد در حد قابل قبولی از همراهی، هماهنگی و سازگاری با زمینه، موضوعی است که در همه بافت ها به خصوص بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز از اهمیت و ضرورت ویژه ای برخوردار است. جمع‌بندی ادبیات موضوع مربوط به بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز نشان می دهد که باقر پورجواداصل و حامد بیتی (۱۴۰۱) رهیافت‌هایی از نمای

نظریات وی به دست می آمدند. دو مفهوم "انسجام" و "تداوم" با وجود تأیید تغییر در ابعاد مختلف بافت تاریخی، به نحوی الگوی تعاملی میان حفاظت و توسعه را مورد تأکید قرار می دهند. تعامل میان حفاظت و توسعه در سایه همراهی میان بافت کهن و بنای جدید حاصل می شود.

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به بیان مساله و چارچوب ترسیم شده، فرضیه‌های پژوهش در ارتباط به نظرات "مردم" درباره «وضع موجود» و «وضع مطلوب» عبارتند از:

فرضیه اول: از دیدگاه مردم شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و هم اکنون فقدان آن‌ها در عمل مدیریت شهری، سازمان‌ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ مشاهده می شود.

فرضیه دوم: از دیدگاه مردم شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و به عنوان یک اولویت توسط مردم پیشنهاد می شوند.

از سوی دیگر، همچنین علاوه بر نظرات "مردم"، با توجه به بیان مساله و چارچوب ترسیم شده، نظرات متخصصان هم نیاز بررسی و ارزیابی دارد. فرضیه‌های پژوهش در ارتباط به نظرات "متخصصان" درباره «وضع موجود» و «وضع مطلوب» عبارتند از:

فرضیه سوم: از دیدگاه متخصصان آشنا با بافت تاریخی شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با

رویکردهایی است که هم اکنون توسط شهرداری و وزارت راه و شهرسازی در جریان است و در عمل با هدف قراردادن و تضعیف مفاهیمی چون «اصالت» و «یکپارگی»؛ بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز به عنوان یک ثروت و میراث فرهنگی را تضعیف می کند. به عبارت دیگر، چالش اصلی در بافت مرکزی شهر تبریز از جایی آغاز می شود که رویکردهای مبتنی بر توسعه که در شهر تبریز حاکم شده اند؛ در برخی از موارد، ارزش‌های بافت قدیمی و تاریخی شهر را تضعیف می کنند.

از سوی دیگر حفاظت از ارزش‌های فرهنگی و تاریخی در مقابل رشد و پیشرفت مستلزم برخورداری از برنامه‌های مدون «توسعه» برای آینده شهره تبریز است. «حفاظت محض» خطر دیگری برای بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است. در مقابل نگاه‌های سختگیرانه و بروکراتیک، در بعضی دیگر از رویکردهای مبتنی بر حفاظت که توسط وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ترویج می شوند، در عمل با رهاکردن بافت‌ها به حال خود، باعث تخریب آن‌ها می شوند. آنچنان که در ادبیات مرمت شهری مشاهده می شود، «حفاظت محض» و بیرون راندن موتور توسعه از بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز، در عمل به «راکد شدن بافت» و سقوط ارزش‌های کارکردی بافت و بناهای تاریخی شهر تبریز شده، ارزش‌های رقابتی آن‌ها را محدود می‌سازد.

چارچوب نظری پژوهش نشان می دهد که اصالت و یکپارچگی حاصل ایجاد هماهنگی بین ساختار جدید و بافت قدیم است. ضرورت دستیابی به اصالت و یکپارچگی، همراه با دو مفهوم "انسجام" و "تداوم"، به دلیل ساخت و به واسطه حضور بناهای میان‌افزایی است که با روحیه ای مسوولانه در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز ساخته شده اند. این هماهنگی و انسجام، نیز نیازمند توجه دقیق به همان اصولی است که با نگاهی به نظرات گوستاوو جووانونی و شارحان

نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و هم اکنون فقدان آن‌ها در عمل مدیریت شهری، سازمان‌ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ مشاهده می‌شود.

فرضیه چهارم: از دیدگاه متخصصان آشنا با بافت تاریخی شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و به عنوان یک اولویت توسط مردم پیشنهاد می‌شوند.

پیمایش و برداشت محیطی

بنابراین پژوهش با مراجعه به بافت کهن شهر تبریز و مطالعه نظرات مردم مقیم در این بافت‌ها، و با مراجعه به جامعه نخبگان شهر؛ نسبت به شناسایی اولویت‌های مداخله در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز اقدام می‌نماید.

پژوهش با مطالعه و ارزیابی دو گروه مخاطبان موضوع بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز برای شناسایی اولویت‌های مداخله در بافت و مقایسه آن با نظریات مبنای پژوهش، یعنی با نگاهی به نظرات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، ادامه می‌یابد. بررسی تأثیر متغیرها در ابعاد کالبدی و غیرکالبدی و شناسایی اولویت‌های مداخله در بافت تاریخی تبریز زمینه ساز دست‌یابی به نتایج پژوهش است، به خصوص زمانی که آثار مهمی چون «بازار تاریخی تبریز» در انتظار مداخله شهرداری و سایر مقام‌های مسوول محلی و ملی قرار دارد. مجموعه‌ای از بناهای ارزشمند و تاریخی مانند دو مجموعه ارزشمند مشروطه و صاحب‌الامر در سال‌های اخیر در کانون توجه مردم قرار داشته‌اند.

مروری بر ارزیابی حاصل از تحلیل نظر مخاطبان درباره اثرپذیری بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز، از طرح‌های

شهری و نسبت آن‌ها با تداوم و انسجام هویت بافت تاریخی در کانون توجه قرار دارد. پژوهش حاضر رویکرد نظری با تاکید بر مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی، را در کنار رویکرد عملی با تاکید بر پیمایش محیطی و مطالعات میدانی، را در کنار یکدیگر به مطالعه می‌گذارد. پس از ترسیم مدل تحقیق با مطالعه کتابخانه‌ای و اسنادی، درستی نتایج نیازمند پیمایش محیطی و مطالعات میدانی در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است. پرسشنامه برای سنجش اولویت افراد تدوین و در اختیار مخاطبان قرار گرفت.

از فرمول ویلیام کوکران (William Cochran) برای روش تعیین حجم نمونه مورد نیاز در روش شناسی تحقیق استفاده شده است. بر این اساس، حداقل حجم نمونه لازم برای تحلیل بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز؛ در مقابل یک جامعه آماری مشخص مانند شهر تبریز برآورد شده است.

$$N = \frac{N(Z_a)^2 p_q}{(N-1)D^2 + PQ(Z_a)^2} = 384.07$$

رابطه ۱- فرمول کوکران برای محاسبه حجم نمونه

جمعیت شهر تبریز در سال ۱۴۰۲ تقریباً یک میلیون و هفتصد هزار نفر ارزیابی شده است. با ضریب و سطح خطای ۵ درصد؛ حداقل حجم نمونه برابر ۳۸۴.۰۷ و یا به صورت تقریبی ۳۸۵ نفر ارزیابی می‌شود. از این رو برای بخش نظرسنجی مردمی، پرسشنامه به ۳۹۲ نفر ارایه شده و از میان آن‌ها ۳۸۵ نفر پرسشنامه را صحیح پاسخ داده‌اند. پژوهشگر از تبلت برای ثبت همزمان نظرات استفاده کرده است تا سختی ورود اطلاعات مانعی در برابر مشارکت پرسش‌شوندگان نشود.

با توجه به برخورد کیفی با گروه متخصصان، با تعداد پنجاه نفر تماس برقرار شد که این افراد، تعداد ۳۷ نفر از آن‌ها برای پاسخگویی اعلام آمادگی کردند و پرسشنامه را تکمیل نمودند. نظر این افراد با توجه به اشباع نظری صورت گرفته

با همگرایی بیش از ۹۵ درصد به عنوان نظر جامعه متخصصان مورد نظر قرار گرفته است.

طراحی پرسشنامه

طراحی پرسشنامه پژوهش با کمک مدل پورتر (Porter, 1980) نگرشی را دنبال می‌کند که بر اساس تفاوت بین وضع موجود (Current State) و وضع مطلوب (Expected State)، نسبت به خط مشی گذاری سازمانی اقدام می‌نماید. بر اساس روش‌شناسی انتخاب شده در این پژوهش، تفاوت بین وضع موجود و وضع مطلوب، بر اساس نظر دو گروه مقایسه، یکی مردم عادی و دیگری جامعه تخصصی ارزیابی می‌شود.

وضع موجود: هم اکنون هر یک از این اولویت‌ها به چه میزان توسط سازمان‌ها و نهادهای مسوول (مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره) مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- محکم‌کاری و استحکام بخشی به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- مرمت آناستیلوز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافصل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- نوآوری در طرح های مرمت شهری و اقدامات مرمتی مربوط به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز

وضع مطلوب: با توجه به اطلاعاتی که از شهر تبریز و بافت تاریخی آن دارید، "اولویت" هر یک از اقدامات زیر را در بافت چگونه ارزیابی می‌نمایید؟

- محکم‌کاری و استحکام بخشی به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- مرمت آناستیلوز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافصل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز
- نوآوری در طرح های مرمت شهری و اقدامات مرمتی مربوط به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز

یافته‌ها

یافته پژوهش به صورت کلی از نظر آماری بر دو موضوع مهم تاکید دارد. موضوع اول رابطه نظر متخصصان و مردم عادی جامعه با موضوعات پیش روی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است. خوشبختانه هر دو آن‌ها تا حد قابل قبولی همگرایی دارند.

با نگاهی به دستاوردهای کمی حاصل از بررسی پیمایش انجام شده، می‌توان مشاهده نمود که شرایط موجود توسط مردم نامناسب ارزیابی شده است. متوسط امتیاز کسب شده در تمام پنج محور برابر با ۱.۲۲ می‌باشد که این عدد "بسیار کم" را نشان می‌دهد.

متوسط مقدار تمامی در تمامی موارد، عددی نزدیک به یک است و این مهم نشان می‌دهد که موارد ذکر شده در اندیشه‌های گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، درباره بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز نیز صادق است. به عبارت دیگر، مردم نیز به عنوان مخاطبان واقعی بافت‌ها، فقدان آن‌ها را احساس کرده؛ به علاوه اولویت آن‌ها را برای آینده بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی

جدول ۲- نمونه پرسشنامه تکمیل شده توسط یکی از متخصصان

نظر پرسش شونده					زیرمجموعه	ردیف	محور اصلی
هم اکنون هر یک از این اولویت ها به چه میزان توسط سازمان ها و نهادهای مسوول (مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره) تا چه اندازه مورد توجه قرار می گیرد؟							
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	محکم کاری و استحکام بخشی به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۱	وضع موجود
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	مرمت آناستیروز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۲	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافضل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۳	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۴	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	نوآوری در طرح های مرمت شهری و اقدامات مرمتی مربوط به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۵	
با توجه به اطلاعاتی که از شهر تبریز و بافت تاریخی آن دارید، اولویت هر یک از اقدامات زیر را در بافت چگونه ارزیابی می نمایید؟							
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	محکم کاری و استحکام بخشی به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۶	وضع مطلوب
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	مرمت آناستیروز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۷	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافضل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۸	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۹	
بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم	نوآوری در طرح های مرمت شهری و اقدامات مرمتی مربوط به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز	۱۰	

کمترین توجه از سوی مدیران مربوط را نشان می دهد. بالاترین نتیجه به دست آمده مربوط به «مرمت آناستیروز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» است که آن هم عدد بسیار کوچکی است و با ۱.۳۱ از ۵، ۲۶.۲۰ درصد را نشان می دهد که عدد بسیار کوچکی است.

تبریز ضروری دانسته اند. نگاهی به نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه مردم نشان دهنده نارضایتی بسیار زیاد مردم از شرایط بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است. در این میان، بزرگترین چالش «حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافضل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» معرفی شده است که با ۱.۱۷ از ۵،

جدول ۳- نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه مردم

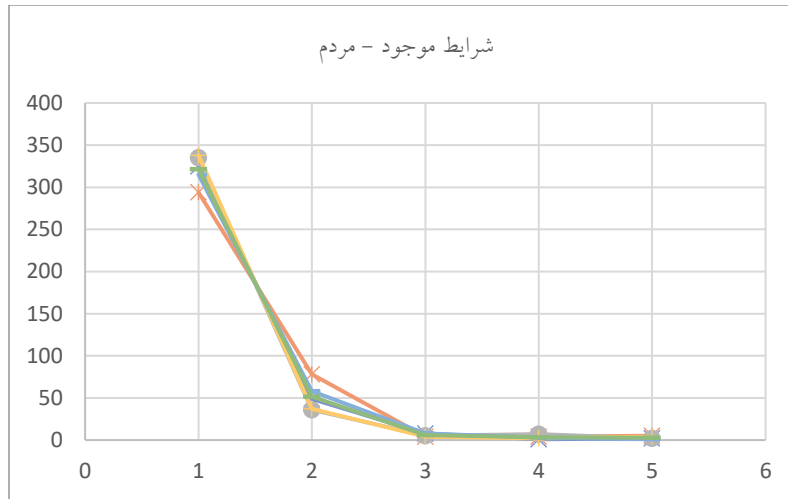
شماره پرسش	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تعداد	امتیاز	متوسط
۱	۳۲۵	۴۹	۸	۱	۲	۳۸۵	۴۶۱	۱.۲۰
۲	۲۹۴	۷۸	۴	۴	۵	۳۸۵	۵۰۳	۱.۳۱
۳	۳۳۵	۳۶	۵	۷	۲	۳۸۵	۴۶۰	۱.۱۹
۴	۳۳۸	۳۷	۴	۲	۴	۳۸۵	۴۵۲	۱.۱۷
۵	۳۱۵	۵۸	۸	۳	۱	۳۸۵	۴۷۲	۱.۲۳
کل	۱۶۰۷	۲۵۸	۲۹	۱۷	۱۴	۳۸۵	۲۳۴۸	-
متوسط	۳۲۱.۴۰	۵۱.۶۰	۵.۸۰	۳.۴۰	۲.۸۰	۳۸۵	۴۶۹.۶۰	۱.۲۲

دست آمده را نیز تایید می نماید. در مقابل کمترین همراهی مربوط به «تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» با ۴.۲۹ از ۵ برابر با ۸۵.۸۰ درصد است که خود آن نیز عدد بالایی را نشان می دهد.

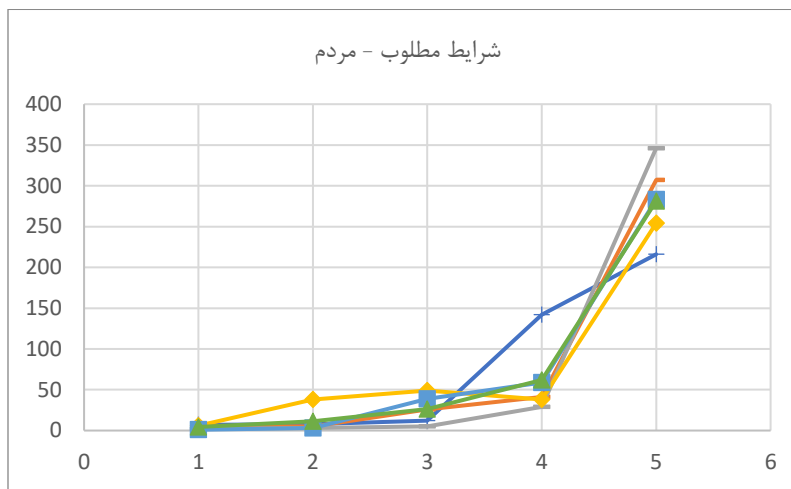
جدول نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه متخصصان، هماهنگی بیشتری را با نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، نشان می دهد. به طور متوسط، ۱۰.۸ از ۵ برابر با ۲۱.۶۰ درصد از شرایط موجود راضی بوده اند؛ به عبارت دیگر، اغلب پرسش شوندگان اقدامات مدیریت شهری، سازمان ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ را ناکافی دانسته اند. بالاترین اولویت به پرسش های دو و سه یعنی «مرمت آناستیلوز یا دوباره چینی بخش های آسیب دیده بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» و «حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافضل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» با ۱۰.۵ از ۵ برابر با ۲۱ درصد اختصاص دارد که نشان از بحرانی بودن این مقادیر از دیدگاه متخصصان، در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز است.

جدول نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه مردم نشان می دهد که مردم تا اندازه بسیار زیادی یعنی ۴.۵۷ از ۵، اولویت های پیشنهادی گوستاوو جووانونی را برای بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز ضروری دانسته اند؛ عددی که تقریباً برابر با ۹۱.۴۰ درصد است. کنترل اعداد در نظر گرفته شده در جدول مربوط نشان دهنده آن است که در تمامی اولویت ها، مقادیر بسیار زیاد و زیاد، توسط مخاطبان انتخاب شده است.

نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه مردم نیز مانند جدول مربوط به نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه مردم، نشان از توجه بسیار زیاد مردم به مقادیر زیاد و بسیار زیاد دارد. به عبارت دیگر، اغلب پرسش شوندگان اعداد ۴ و بالای ۴ را برای نشان دادن اولویت هر یک از موارد پنجگانه مطرح شده در نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، در نظر گرفته اند. بیشترین همراهی مردم با اولویت های پیشنهادی پروژه پژوهش بر اساس نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، ۴.۸۵ از ۵ برابر با ۹۷ درصد و مربوط به «حفظ حریم و آزادسازی محدوده بلافضل بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» است. این مهم، نتایج اولویت بندی به

شکل ۳- نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه مردم

شکل ۴- نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه مردم

جدول ۴- نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه مردم

شماره پرسش	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تعداد	امتیاز	متوسط
۶	۷	۸	۱۲	۱۴۲	۲۱۶	۳۸۵	۱۷۰۷	۴.۴۳
۷	۶	۵	۲۶	۴۱	۳۰۷	۳۸۵	۱۷۹۳	۴.۶۶
۸	۲	۳	۵	۲۹	۳۴۶	۳۸۵	۱۸۶۹	۴.۸۵
۹	۶	۳۸	۴۹	۳۸	۲۵۴	۳۸۵	۱۶۵۱	۴.۲۹
۱۰	۱	۳	۳۹	۵۹	۲۸۳	۳۸۵	۱۷۷۵	۴.۶۱
کل	۲۲	۵۷	۱۳۱	۳۰۹	۱۴۰۶	۳۸۵	۸۷۹۵	-
متوسط	۴.۴۰	۱۱.۴۰	۲۶.۲۰	۶۱.۸۰	۲۸۱.۲۰	۳۸۵	۲۹۳۱.۶۷	۴.۵۷

شارحان نظریات وی، قابل مشاهده و بازشناسی می باشد. متوسط مقدار ۴.۹۵ از ۵ برابر با ۹۹ درصد، یک هماهنگی بسیار بالا و کم نظیر است و آن را می توان دستاوردی قابل توجه برای پژوهش به شمار آورد. در برخی از موارد، مانند سوال چهارم «تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز»، این هماهنگی به ۱۰۰ درصد می رسد.

نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه متخصصان نیز به خوبی هماهنگی نظرات گروه تخصصی مخاطب پرسشنامه ها با اولویت های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، را مورد تاکید قرار می دهد. از این رو، کمترین مقدار هماهنگی میان اولویت های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی با دیدگاه متخصصان آزمون شده، برابر با ۴.۸۹ از ۵ یعنی ۹۷.۸۰ درصد می باشد.

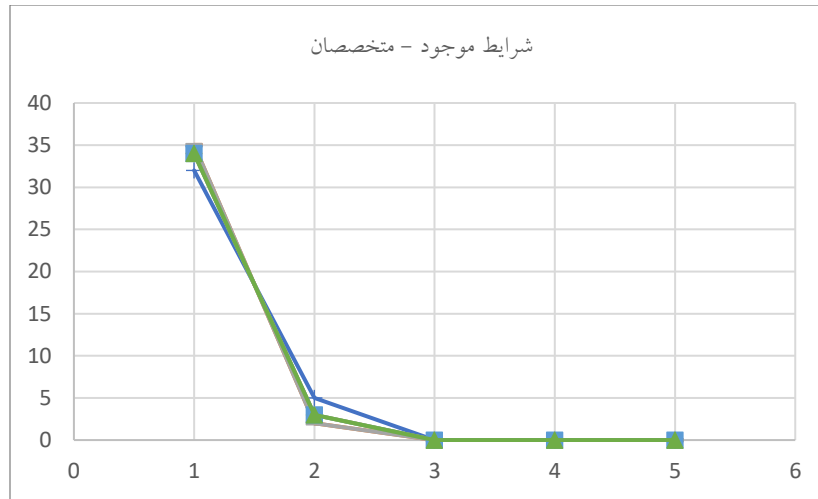
نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه متخصصان نشان از هماهنگی اولویت های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با دیدگاه متخصصان دارد. بهترین مقادیر در دیدگاه متخصصان به «تکمیل کردن بخش های آسیب دیده از بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» و «نوآوری در طرح های مرمت شهری و اقدامات مرمتی مربوط به بناهای با ارزش فرهنگی و تاریخی موجود تبریز» اختصاص دارد. این موارد هم با توجه به کسب عدد ۱.۰۸ از ۵ برابر با ۲۱.۶۰ درصد، عدد بسیار کوچکی است و نشان می دهد که از دیدگاه متخصصان؛ شرایط امروزی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز بسیار نامناسب است.

جدول نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه متخصصان نشان دهنده آن است که رابطه مستقیم میان «دیدگاه متخصصان ایرانی» با اولویت های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و

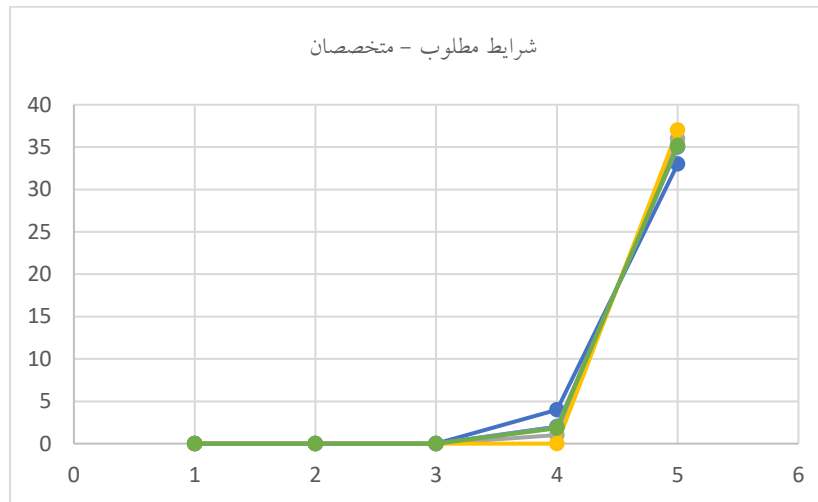
جدول ۵- نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه متخصصان

شماره پرسش	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تعداد	امتیاز	متوسط
۱	۳۲	۵	۰	۰	۰	۳۷	۴۲	۱.۱۴
۲	۳۵	۲	۰	۰	۰	۳۷	۳۹	۱.۰۵
۳	۳۵	۲	۰	۰	۰	۳۷	۳۹	۱.۰۵
۴	۳۴	۳	۰	۰	۰	۳۷	۴۰	۱.۰۸
۵	۳۴	۳	۰	۰	۰	۳۷	۴۰	۱.۰۸
کل	۱۷۰	۱۵	۰	۰	۰	۳۷	۲۰۰	-
متوسط	۳۴.۰۰	۳.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۳۷	۴۰.۰۰	۱.۰۸

شکل ۵- نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع موجود از دیدگاه متخصصان

شکل ۶- نمودار نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه متخصصان

جدول ۶- نتایج حاصل از پیمایش وضع مطلوب از دیدگاه متخصصان

شماره پرسش	بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تعداد	امتیاز	متوسط
۶	۰	۰	۰	۴	۳۳	۳۷	۱۸۱	۴.۸۹
۷	۰	۰	۰	۲	۳۵	۳۷	۱۸۳	۴.۹۵
۸	۰	۰	۰	۱	۳۶	۳۷	۱۸۴	۴.۹۷
۹	۰	۰	۰	۰	۳۷	۳۷	۱۸۵	۵.۰۰
۱۰	۰	۰	۰	۲	۳۵	۳۷	۱۸۳	۴.۹۵
کل	۰	۰	۰	۹	۳۶	۳۷	۹۱۶	-
متوسط	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۱.۸۰	۳۵.۲۰	۳۷	۳۰۵.۳۳	۴.۹۵

بحث و نتیجه‌گیری

دستاوردهای کمی پژوهش فرضیه‌های اصلی تحقیق را تایید کردند. به عبارت دیگر، با ضریب اطمینان بسیار بالا که از بخش‌های کمی پژوهش به دست آمده، می‌توان تایید نمود که:

تایید فرضیه اول: از دیدگاه مردم شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و هم‌اکنون فقدان آن‌ها در عمل مدیریت شهری، سازمان‌ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ مشاهده می‌شود. نتایج کمی به دست آمده و تایید فرضیه اول نشان می‌دهد که نظریات گوستاوو جووانونی همچنان نشان‌دهنده اولویت موضوعات پنجگانه مطرح شده توسط وی در بافت تاریخی شهرهاست.

تایید فرضیه دوم: از دیدگاه مردم شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و به عنوان یک اولویت توسط مردم پیشنهاد می‌شوند. نتایج کمی به دست آمده و تایید فرضیه دوم نشان می‌دهد که گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی به خوبی می‌تواند علاوه بر پیش‌بینی نیازهای امروزی، اولویت‌های قابل پیشنهاد توسط مردم برای آینده بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز را نیز پیشنهاد نماید.

تایید فرضیه سوم: از دیدگاه متخصصان آشنا با بافت تاریخی شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و هم‌اکنون فقدان آن‌ها در عمل مدیریت

شهری، سازمان‌ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ مشاهده می‌شود. نتایج کمی به دست آمده از تحلیل نظریات متخصصان با موارد به دست آمده از تحلیل نظریات مردم مطابقت قابل توجهی دارد. به عبارت دیگر، متخصصان نیز کاستی اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، را در بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز مشاهده می‌نمایند. نکته قابل توجه آن است که به سبب اطلاع بیشتر و دقیق‌تر از ارکان مدیریت شهری، سازمان‌ها و نهادهای مسوول مانند شهرداری، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت راه و شهرسازی و غیره؛ بیش از مردم عادی خلا این اولویت‌ها را در شهر مشاهده می‌نمایند.

تایید فرضیه چهارم: از دیدگاه متخصصان آشنا با بافت تاریخی شهر تبریز، اولویت‌های شناسایی شده توسط پژوهشگران از میان نظریات گوستاوو جووانونی و شارحان نظریات وی، با نیازهای واقعی بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز هماهنگی دارند و به عنوان یک اولویت توسط مردم پیشنهاد می‌شوند.

در بخش سیاستگذاری برای آینده بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز و ساماندهی اقدامات مرمت شهری در آن، دستاوردهای حاصل از تایید فرضیه چهارم پژوهش در جایگاه خود بسیار دارای اهمیت است. گروه متخصصانی که مورد پرسش قرار گرفته‌اند، به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم، بر اهمیت اولویت‌های شناسایی شده تاکید داشته‌اند. به صورتی که، به اتفاق بسیار بالا بر اساس آماره‌های مربوط، موارد معرفی شده به عنوان اولویت برای آینده بافت قدیمی و کهن شهر تاریخی تبریز پیشنهاد نموده‌اند. دستاوردهای کیفی پژوهش بر اهمیت نظریه معاصر سازی و چارچوب تحلیلی آن در توسعه نتایج پژوهش تاکید دارد. به

این منظور مورد استفاده قرار نگیرد و یافتن کاربری جدید مناسب می تواند چالش برانگیز باشد.

۳- فشار برای توسعه: املاک ارزان قیمت در بافت‌های ارزشمند فرهنگی شهرهای تاریخی و اهمیت این املاک در حوزه های اداری و تجاری، موقعیت های جذابی برای سرمایه گذاران ایجاد می کند. در بازار املاک و مستغلات، مراکز شهرهای تاریخی اغلب از جذابیت بالایی برای توسعه-دهندگان برخوردارند. این موضوع با عنوان "فشار برای توسعه" در ادبیات مرمت شهری شناخته می شود.

فشار برای توسعه منجر به فشار برای تخریب بناهای تاریخی و جایگزینی آنها با ساخت و سازهای جدید می شود. تجربه نشان داده که این ساخت و سازهای جدید اغلب با روح تاریخی بافت فاصله دارند و ممکن است با شخصیت منطقه سازگار نباشد. بازار املاک و مستغلات فشار خاصی را بر بافت، ساکنان و مدیران تحمیل می کند، که این فشار برای توسعه، در عمل به تخریب بناهای باارزش فرهنگی و تاریخی و جایگزین شدن آنها با بناهایی می شود که هویت فرهنگی و تاریخی بافت سازگاری کافی ندارند.

۴- کمبود منابع مالی و بودجه برای حفاظت: حفاظت از بناهای باارزش فرهنگی و تاریخی و بافت‌های ارزشمند فرهنگی شهرهای تاریخی، موضوعی است که تنها با یک نگاه جامع به مقوله «ارزش» و «اصالت» برای مدیران شهری و حتی ساکنان قابل درک می شود. در عمل، حفظ بناهای تاریخی و مراکز شهری می تواند گران باشد زیرا مرمت یک بنای قدیمی کار ارزانی نیست. در نظام بودجه‌ریزی اغلب کشورها، یافتن بودجه کافی برای مرمت و نگهداری بافت‌ها و بناهای باارزش فرهنگی و تاریخی می تواند یک چالش مهم و اساسی باشد. تجربه نشان داده است که حفاظت از بافت‌ها و بناهای باارزش فرهنگی و تاریخی، در مناطقی که فعالیت

نظر می رسد که مواردی چون محکم کاری، دوباره چینی یا آناستیلوز، آزادسازی، تکمیل کردن و نوآوری؛ قطعاتی از پازل بزرگ کیفیت بخشی به بافت های باارزش فرهنگی و تاریخی معنا می شود.

با عنایت به مهمترین موضوعات مطرح شده توسط گوستاوو جووانونی، بافت قدیمی و کهن شهرهای تاریخی مانند شهر تبریز، با چالش های فراوانی مواجه می شوند. با نگاهی به شرایط امروزی بافت های تاریخی شهرهای ایران و نظریات گوستاوو جووانونی، برخی از چالش های پیش روی حفظ مراکز شهری تاریخی عبارتند از:

۱- فرسودگی و پوسیدگی: بناهای تاریخی در مراکز شهرها اغلب در معرض فرسودگی و فرسودگی قرار دارند، موضوعی که در طول زمان رخ داده است. گذشت زمان در عمل می تواند منجر به فرسودگی و پوسیدگی شود. فرسودگی و فرسودگی بناهای تاریخی در مراکز شهرها ممکن است به دلایل متعددی رخ دهند؛ از عوامل مختلف جوی گرفته تا قرار گرفتن در معرض باد و باران، و یا عدم نگهداری صحیح یا آسیب های ناشی از آلودگی هوا.

۲- کاربری های مدرن نامناسب و نامتناسب: در بافت های ارزشمند فرهنگی شهرهای تاریخی شهرها، در برخی از موارد شاهد کاربری های مدرن نامناسب و نامتناسب با هویت فرهنگی و تاریخی بافت هستیم. ساختمان های تاریخی و مراکز شهری اغلب برای مجموعه ای از کاربری ها طراحی می شوند که ممکن است دیگر مرتبط یا مناسب با نیازهای زندگی مدرن امروزی نباشند؛ در اینگونه موارد سازندگان علاقه دارند تا بناهای جدیدی را به شکل جدید بسازند، که این بناها اغلب با هویت فرهنگی و تاریخی بافت هماهنگی کافی ندارد. به عنوان مثال، یک ساختمان تاریخی که در ابتدا به عنوان یک کلیسا طراحی شده بود، ممکن است دیگر برای

مشارکت همزمان بخش عمومی و بخش خصوصی، یکی از مهمترین دغدغه های برنامه ریزان و طراحان در بافت های ارزشمند فرهنگی شهرهای تاریخی است. ادبیات مرمت شهری نشان می دهد که تجارب موفق زیادی را در سراسر جهان می توان نام برد که در حفظ موفقیت آمیز مراکز شهرهای تاریخی موفق بوده اند؛ در مقابل نمونه های ناموفق زیادی هم وجود دارد. یکی از راه های تامین همزمان منافع گروه های ذی نفع و ذی نفوذ آن است که برنامه ریزی و طراحی اطمینان حاصل شود که پس از اجرای طرح های پیش بینی شده، این مناطق تاریخی همچنان بخشی پر جنب و جوش از زندگی فعال شهری هستند، و از تمامی ظرفیت های بالقوه آنها به خوبی استفاده شده است.

اقتصادی کمتری وجود دارد و یا ارزش مستغلات پایین تر است، یک چالش اساسی به شمار می آید.

۵- تضاد منافع بین گروه های ذی نفع و ذی نفوذ: ممکن است بین گروه های ذی نفع و ذی نفوذ، نتوان نظر هماهنگی یافت؛ نظری که هم برای گروه های ذی نفع مناسب باشد، و هم با خواسته های گروه های ذی نفوذ هماهنگ باشد. اغلب ممکن است میان مالکان اصلی و ساکنان محلی، مستاجران خانه ها و املاک موجود در بافت و ساکنان فعلی، توسعه دهندگان و سرمایه گذاران و غیره؛ منافع متضادی وجود داشته باشد. این امر می تواند یافتن اجماع را با چالش روبرو سازد. در مورد بهترین راه برای حفظ منطقه و در عین حال پاسخگویی به نیازهای همه ذینفعان را دشوار کند. جلب

منابع

1. Hanachi P, Diba D, Mahdavinejad M. Development and Conservation in the Case of Valuable Districts of Iranian Historic Cities. *Journal of Faculty of Fine Arts*. 2008; 32(32): 51-60. Available from: https://journals.ut.ac.ir/article_18864.html?lang=en
2. Khademzade MH, Choubak H, Khorami R. Archeological-park, an appropriate pattern for preservation and sustainable development of historical sites. *Journal of Iranian Architecture & Urbanism (JIAU)*. 2022 Aug 23; 13(1): 215-229. doi: 10.30475/isau.2021.237059.1451
3. Mirtaghian Rudsari, S. M., Khorasani, M., Khalaj, B. Analysis of the Spatial Distribution of Intangible Cultural Heritage in Order to Preserve and Develop Heritage in Iran. *Geographical Planning of Space*. 2022. doi: 10.30488/gps.2022.283576.3397
4. Iranishad A, Habib F, Mahdavinejad M. Contemporization of Historical Neighborhoods with the Aim of Urban Spaces Place Making. *Urban Management Studies*, 2019; 10(36): 41-60. Available at: https://ums.srbiau.ac.ir/article_13939.html?lang=en
5. Eshrati P, Fadaei Nezhad S. Towards the Ideal Approach in Conservation and Development of Historic Urban landscape. *Mmi*. 2018; 8(15):75-88. Available from: <http://mmi.aui.ac.ir/article-1-437-fa.html>
6. Iranishad A, Habib F. Reconnection to Context: Place-based Contemporization and Reuse of Tehran Valuable Houses. *Naqshejahan* 2021; 11 (2) :1-26. <http://bsnt.modares.ac.ir/article-2-52189-fa.html>

تأییدیه‌های اخلاقی: نویسندگان با اعلام موافقت

خود مبنی بر ارسال این مطالعه به نشریه نقش جهان، مطالعات نظری و فناوری‌های نوین معماری و شهرسازی تعهد می‌کند که این مقاله در زمان ارسال برای این نشریه در هیچ نشریه ایرانی یا غیرایرانی در حال بررسی نبوده و تا تعیین تکلیف قطعی در این نشریه برای هیچ نشریه ایرانی یا غیر ایرانی دیگری ارسال نخواهد شد.

تعارض منافع: این مقاله برگرفته از رساله دکتری

مصطفی امانی است که در دانشگاه ساپینزای رم به راهنمایی خانم دکتر آنا ایرنه دل موناکو استاد دانشکده معماری دانشگاه ساپینزای رم (نویسنده مسئول) و مشاوره خانم دکتر دینا ننجینی استاد دانشکده معماری دانشگاه ساپینزای رم در حال انجام است.

سه‌م نویسندگان در مقاله: نویسنده اول آقای مصطفی

امانی، پژوهشگر اصلی، برداشت و تحلیل منابع، تدوین محتوا با سهم ۴۰٪؛ نویسنده دوم خانم دکتر آنا ایرنه دل موناکو، شامل تحلیل داده‌ها و نظارت بر درستی فرآیند انجام پژوهش با سهم ۴۰٪؛ نویسنده سوم خانم دکتر دینا ننجینی شامل کنترل داده‌های نظری، تحلیل فرآیندها و مدیریت نتایج با سهم ۲۰٪.

منابع مالی/حمایت‌ها: هزینه‌های مربوط به این مطالعه

به عهده نویسندگان بوده است.

- Perspectives*. 2022 May 4;37(3):551-81. <https://doi.org/10.1080/02665433.2022.2042840>
14. Roca BC. La gestión de la ciudad histórica en la Roma fascista 1: la instrucción sobre restauro urbano a través de la obra de Gustavo Giovannoni. *Boletín de arte*. 2007(28):253-77. <https://doi.org/10.24310/BoLArte.2007.v0i28.4486>
  15. Villani M. La casa di Gustavo Giovannoni. In Gustavo Giovannoni. *L'opera architettonica nella prima metà del Novecento* 2018 (pp. 55-62). Campisano Editore. Available at: <https://ricerca.unich.it/handle/11564/685890>
  16. Benedetti S. L'eco della storia nei progetti di nuove chiese di Gustavo Giovannoni. *Quaderni Dell'istituto Di Storia Dell'architettura*. 2014;2(NS, fasc. 60-62):205-24. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/637881>
  17. Vitiello M. La funzione del verde per la tutela dell'ambiente e del paesaggio, nelle ricerche e nei progetti di Gustavo Giovannoni. *Atti Dell'accademia Nazionale Di San Luca*. 2019:277-90. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1382582>
  18. Goodyear WH. The Discovery, by Professor Gustavo Giovannoni, of Curves in Plan, Concave to the Exterior, in the Façade of the Temple at Cori. *American Journal of Archaeology*. 1907 Apr 1;11(2):160-78. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/pdf/10.2307/496932>
  19. Meurs VM. Camillo Boito and Gustavo Giovannoni. Editorial. *Conversaciones con....*(4):7-8. Available at: <http://www.revistas.inah.gob.mx/index.p>
  7. Zucconi G. Gustavo Giovannoni: A theory and a practice of urban conservation. *Change over time*. 2014;4(1):76-91. Available at: <https://muse.jhu.edu/pub/56/article/544301/summary>
  8. Giovannoni G. Vecchie città ed edilizia nuova. *Nuova Antologia*. 1913 May;165(995):449-72. Available at: <http://www.revistas.inah.gob.mx/index.php/conversaciones/article/download/11858/12621>
  9. Giovannoni G. Textos escolhidos. *Tradução de Renata Campello Cabral. São Paulo: Ateliê Editorial*. 2013. Available at: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4586285/mod_resource/content/1/1a-Giovannoni_CTP.pdf
  10. Semes S. New design in old cities: Gustavo Giovannoni on architecture and conservation. *Change Over Time*. 2017;7(2):212-33. Available at: <https://muse.jhu.edu/pub/56/article/704578/summary>
  11. Roca BC. Gustavo Giovannoni y la didáctica de la arquitectura. Recepción en España a través de Leopoldo Torres Balbás. *erph_ Revista electrónica de Patrimonio Histórico*. 2016(19):100-22. Available at: <https://revistaseug.ugr.es/index.php/erph/article/view/5501>
  12. Semes SW. Gustavo Giovannoni: the complete architect. In *Putting Tradition into Practice: Heritage, Place and Design: Proceedings of 5th INTBAU International Annual Event 5* 2018 (pp. 234-245). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-57937-5_25
  13. Stabile FR. Shaping early twentieth century Rome: the AACAR and the contributions of Filippo Galassi and Gustavo Giovannoni. *Planning*

25. Mansouri R, Nasr T. Study of Impact of Virtual Site Survey in Understanding Architectural Value by Students; Case Study: Peter Behrens Building in Tehran Gewerbeschule. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2022; 12(3):122-140. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1401.12.3.6.0>
26. Mashhadi Abolghasem Shirazi M, Diba D. Analysis of Non-Formal Pattern of Valuable Residential Buildings of Tehran in 1950s-1970s. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2022; 12(3):97-121. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1401.12.3.5.9>
27. Moulaii M, Shahhoseini G, Dabaghchi S. Explaining and analyzing how to make smart cities in the context of the influencing components and key factors. *Naqshejahan - Basic studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2016 Nov 10;6(3):75-93. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1396.7.3.3.2>
28. Mahdavinejad M. Discourse of High-Performance Architecture: A Method to Understand Contemporary Architecture. *Hoviatshahr*, 2017 Aug 23;11(2):53-67. [Persian] Available from: http://hoviatshahr.srbiau.ac.ir/article_10930_79f91b76bac9a77aba9d4aff60465705.pdf
29. Mahdavinejad M. High-Performance Architecture: Search for Future Legacy in Contemporary Iranian Architecture. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 2017 Mar 14;9(17):129-138. Available from: http://www.armanshahrjournal.com/article_44611_955a20b5cfd1f32308e627ddc8528b91.pdf
20. Del Monaco A. Saverio Muratori e Ludovico Quaroni. Dall'alveo di Gustavo Giovannoni alla palestra di Marcello Piacentini. *U+ D, Urbanform and Design*. 2015:66-75. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/908844>
21. Dos Passos J, Badiou A, Balestra G, Beatley T, Bey H, Bhabha HK, Bobbio N, Bourriaud N, Branzi A, Braxton A, Brown D, Dematteis, Giuseppe, 14, 19 Descartes, René, 54 Diodato, Roberto, 93 Döblin, Alfred, 126. *City Project and Public Space*. 03 July 2013:309. <https://doi.org/10.1007/978-94-007-6037-0>
22. Bonaccorso G, Francesco M. Il controverso lascito di Giovannoni tra politica e cultura architettonica. *Atti Dell'accademia Nazionale Di San Luca*. 2019(2015-2016):13-21. Available at: <https://pubblicazioni.unicam.it/handle/11581/428829>
23. Belibani R, Ficcadenti F. Le vicende di Piazza Sempione dalla visione di Giovannoni al nuovo progetto di pedonalizzazione. In *Forme dell'abitare a Roma. Echi dell'antico nell'architettura del primo Novecento 2023* (pp. 257-264). Gangemi Editore spa. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1679709>
24. Asbagh NB. Theories of Conservation and Scientific Restoration from Gustavo Giovannoni's Point of View. In *Proceedings of the International Conference of Contemporary Affairs in Architecture and Urbanism-ICCAUA 2022* May 15 (Vol. 5, No. 1, pp. 648-658). <https://doi.org/10.38027/iccaua2022en0161>

- at:
<https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1382587>
37. Belibani R, Ficcadenti F. Le vicende di Piazza Sempione dalla visione di Giovannoni al nuovo progetto di pedonalizzazione. The events in Piazza Sempione from Giovannoni's vision to the new pedestrianization project. In *Forme dell'Abitare a Roma. Echi dell'antico nell'architettura del primo Novecento*. Abstract book 2021 (pp. 66-67). Università degli Studi di Roma "Sapienza". Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1587001>
  38. Dinler M. Approaches to Historic City for the Favor of Internationalization During the Nationalist Contest of Interwar Period. In *Adaptive cities through the post pandemic lens. Ripensare tempi e sfide della città flessibile nella storia urbana/Times and Challenges in Urban History 2023* (pp. 1123-1125). Aisu International. Available at: <https://iris.polito.it/handle/11583/2982833>
  39. Zanardi B. La cultura della conservazione nell'Italia post-unitaria. Cavenaghi, Giovannoni e Boni al convegno degli ispettori onorari del 1912. In *Tra Roma e Venezia, la cultura dell'antico nell'Italia dell'Unità. Giacomo Boni e i contesti 2016* (pp. 15-34). Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti. Available at: <https://ora.uniurb.it/handle/11576/2666933>
  40. Susini F. Pisa Between Reconstruction, Preservation And Transformation. *City Plannings During Xix Century And Interventions On The Urban Tissue During The Xx Century*. Available at: https://www.academia.edu/download/52604607/articolo_esempi_pisa.pdf
  30. Fardpour S, Dolatabadi F, Mahdaveinejad M. Contemporization of the Concept of Semantic Authenticity in Tehran's Architectural Cityscape. *Hoviatshahr*. 2022 Jun 22;16(2): 5-16. <https://doi.org/10.30495/hoviatshahr.2022.17740>
  31. Diba D. Contemporary architecture of Iran. *Architectural Design*. 2012 May;82(3):70-9. <https://doi.org/10.1002/ad.1406>
  32. Mahdaveinejad M, Shabri S. Contemporization of Tehran Traditional Architecture by Parametric Algorithm. *Hoviatshahr*. 2015 Feb 20; 8(20):31-44. [Persian] Available from: http://hoviatshahr.srbiau.ac.ir/article_6419_697f157aebfd2e62eeb7b8574b770aeb.pdf
  33. Amini M, Mahdaveinejad M, Bemanian M. Future of Interactive Architecture in Developing Countries: Challenges and Opportunities in Case of Tehran. *Journal of Construction in Developing Countries*. 2019;24(1):163-84. <https://doi.org/10.21315/jcdc2019.24.1.9>
  34. Mahdaveinejad M. Dilemma of Prosperity and Technology in Contemporary Architecture of Developing Countries. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*, 2014 Sep 10;3(2):35-42. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1393.4.2.7.3>
  35. Diba D. L'Iran et l'architecture contemporaine. *Mimar* (Singapore). 1991;38:20-25. [French] Available from: francis.inist.fr/vibad/index.php?action=getRecordDetail&idt=19648743
  36. Vitiello M. La lezione ruskiniana nella tutela paesaggistico-ambientale promossa da Giovannoni. Il pittoresco, la natura, l'architettura. *Restauro Archeologico*. 2019;2:116-23. Available

46. Mehan A. Petroleum Industry Museums in Iran. *TICCIH Bulletin* 96:27-28 (2022). Available from: <https://philpapers.org/rec/MEHPIM>
47. Motaghi T, Rafieian M, Saremi H. A Theoretical Model for Conflict Management-Driven Urban Contemporization in Urban Historic Areas; Case Study: Historic City of Rey. *Naqshejahan-Basic studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2021 Jul 10;11(2):120-36. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1400.11.2.7.2>
48. Nasser N. Planning for urban heritage places: reconciling conservation, tourism, and sustainable development. *Journal of planning literature*. 2003 May;17(4):467-79. <https://doi.org/10.1177/0885412203017004001>
49. Riciputo A, Belotti S, Prencipe M. Sapienti Romane. Pioneers and Heirs at the Faculty of Architecture in Rome. In *Women's Creativity since the Modern Movement (1918-2018) Toward a New Perception and Reception 2018* (pp. 128-139). Založba ZRC. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1611556>
50. Marin A. Conservation and Regeneration Plan of a Former Industrial Complex in Rome. In *Fourteenth International Docomomo Conference, Adaptive Reuse-The Modern Movement Towards the Future 2016* (pp. 326-331). Publisher Docomomo International. <https://arts.units.it/handle/11368/2903891>
51. Mannino N. La enseñanza de la historia arquitectonica en las Facultades de Arquitectura de Roma (comunicazione). In *100 years of teaching in architecture. Beginnings in the 19th century, evolution in the 20th century, and current trends/100 años de enseñanza en*
41. Shahhosseini G, Moulaii M. Explaining the Role and Place of Industrial Heritage in Improving the Quality Characteristics of the Hierarchy of the City Entrances (Case study: Brick Furnaces in the Entrance of Hamedan). *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2019 Mar 10;9(1):13-22. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1398.9.1.3.2>
42. Oglioni E, Bianchi M. Città Giardino Aniene. A persistent experience of quality in urban design. In *6th ISUFitaly International Conference| Bologna*, 8-10 June 2022-morphology and urban design-new strategies for a changing society. Book of Abstract 2022 (pp. 44-45). Available at:
43. Aghaeimehr M, Gharehbaglou M. Identity-Based Contemporization; Case Study: Iran Contemporary Urban Districts in Pahlavi Era. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2020 May 10;10(1):11-18. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1399.10.1.5.1>
44. Hassanisaleh S, Etessam I, Zabihi H. Media Beauty of Architectural Technology in Selected Monuments in Contemporary Architecture of Iran. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2021 Apr 10;11(1):37-52. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1400.11.1.5.8>
45. Boodaghi O, Fanni Z, Mehan A. Regulation and policy-making for urban cultural heritage preservation: a comparison between Iran and Italy. *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*. 2022 Dec 12. <https://doi.org/10.1108/JCHMSD-08-2021-0138>

- dell'architettura e dell'ambiente urbano. L'influenza italiana in Argentina. In *Dialoghi. Visioni e visualità: Testimoniare Comunicare Sperimentare* 2022 (pp. 411-426). Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1669588>
57. Mahdavinejad M, Ansari M, Samadzadeh S, Rafiei S, Mousavi K, Estakhr F. Contemporizing Valuable Urban Districts Regarding to Educating Environment Paradigms, Case: Yazd, Iran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2014 Feb 21;116:4406-10. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.956>
58. Ugolini A. Restauro Filologico Ed Architetture Fortificate. Una Difficile Rinuncia. *Restauro Architettonico E Archeologico*. 2012;20-9. Available at: <https://cris.unibo.it/handle/11585/129326>
59. Porfyriou H, Zucconi GV. The art of preserving and building cities in Italy (1860–1930): legacies and actors. *Planning Perspectives*. 2022 May 4;37(3):433-44. Available at: <https://doi.org/10.1080/02665433.2022.2053881>
60. Gharehbaglou M, Balalioskui A, Ardabilchi I. Analysis of Qualitative Components of Infill Architecture in the Historic context of Tabriz (Case Study: Mashruteh and Saheb-ol-Amr Complexes in the Historic Bazaar). *Geography (Regional Planning)*. 2021; 10(41): 15-31. Available at: https://www.jgeoqeshm.ir/article_128063.html?lang=en
61. Pourjavadasl, B., Beyti, H. Applying Approaches Driven from the Facades of Historic Houses to the Facades of New Buildings (Case Study: Historic Houses of Tabriz). *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 2022; 19(107): *arquitectura. Sus inicios en el siglo XIX, evolución en el siglo XX y tendencias actuales* 2011. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/409033>
52. Furlan R, Petruccioli A, Jamaledin M. The authenticity of place-making: space and character of the regenerated historic district in Msheireb, Downtown Doha (State of Qatar). *Archnet-IJAR: International Journal of Architectural Research*. 2019 Mar 15. <https://doi.org/10.1108/ARCH-11-2018-0009>
53. Bayzidi Q, Etesam I. Explanation of Regionalistic Viewpoints & their Evolution in Contemporary Architecture. *Naqshejahan - Basic Studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2013 Apr 10;3(1):7-18. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1392.3.1.7.4>
54. Dashtaki N, Majedi H, Habib F. Explanation of Sustainable City Criteria based on Conceptual Model of Transcendence City. *Naqshejahan-Basic studies and New Technologies of Architecture and Planning*. 2021 Nov 10;11(3):109-127. [Persian] <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23224991.1400.11.3.6.3>
55. Guminska A. Qualitative research of contemporary architecture and space of European cities in the aspect of correlation: the principles of a sustainable environment, the perception of space and technological solutions of objects. *InIOP Conference Series: Materials Science and Engineering* 2019 Feb 1 (Vol. 471, No. 10, p. 102066). IOP Publishing. Available from: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/471/10/102066/meta>
56. Chiavoni E, Carbonari FA, Gandolfi FF, Trivi MB. Rappresentazioni

- <http://architetturadellecitta.it/index.php/adc/article/view/252>
67. Del Monaco AI. The Italian Social City: the search for a model. Villaggio LeumannÂ by Pietro Fenoglio, Valdagno by Francesco Bonfanti, Torviscosa by Giuseppe de Min, Pujiang by Vittorio Gregotti. *L'architettura delle città-The Journal of the Scientific Society Ludovico Quaroni*. 2016 Dec 30;6(9). Available at: <http://www.architetturadellecitta.it/index.php/adc/article/view/137>
68. Del Monaco A. Scuole di Scuola romana. *Festival Dell'architettura Magazine*. 2021(56):64-80. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1635527>
69. Del Monaco A. City Makers and Culture Industry. Supply and Demand for contemporary architects. In Proceedings of 1st IConA International Conference on Architecture "Creativity and Reality. The art of building future cities" 2020 (pp. 20-29). Nuova Cultura. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1516328>
70. Pardo VF. La Scuola di Roma e 'L'Architettura delle città'. *L'architettura delle città-The Journal of the Scientific Society Ludovico Quaroni*. 2021 Jun 28;14(18). Available at: <http://architetturadellecitta.it/index.php/adc/article/view/317>
62. 85-98. doi: 10.22034/bagh.2021.296407.4953
63. Lanfranchi F. Roma 1926, il progetto di concorso del gruppo "Aschieri" per il Palazzo delle Corporazioni. Un esempio di innesco del "moderno" operato mediante la rielaborazione del lessico grafico e progettuale accademico. *QUAESTIO*. 2014;30:55-67. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/793131>
64. Del Monaco A. "Old Cities New Architecture": Notes on the Modern Rome Sharing the Italian Modern Culture of Architecture of the Cities Eastward. *XIN JIANZHU*. 2019:43-9. Available at: <https://iris.uniroma1.it/handle/11573/1301911>
65. Del Monaco AI. Emergence-urban fabric in the urban design of Ludovico Quaroni: morphology vs typology. *L'architettura delle città-The Journal of the Scientific Society Ludovico Quaroni*. 2013 Dec 30;1(1-2). Available at: <http://www.architetturadellecitta.it/index.php/adc/article/view/28>
66. Del Monaco AI. On Daniel Solomon's life-long work on 'City of Love versus City of Hope'. *L'architettura delle città-The Journal of the Scientific Society Ludovico Quaroni*. 2020 Aug 31;12(16). Available at: